

תלמוד

אמר רבי יסא: °עד דאנא תמן, שמעית קל רב יהודה שאל שמואל: הפריש שקלו ומת? – אמר ליה: יפלו לנדבה.
 מותר עשירית האיפה שלו – רבי יוחנן אמר: יוליכם לים המלח. רבי אלעזר אמר: יפלו לנדבה.
 עשירית האיפה של כהן גדול – רבי יוחנן אומר: חוצה אותה ואחר כך מקדשה. רבי שמעון בן לקיש אמר: מקדשה ואחר כך חוצה אותה.
 מתניתא פליגא על רבי יוחנן: מקריב מחצה ומחצה אביד. – פתר לה, שכן

אור לישירים

אמר: יפלו לנדבה – מותר המעות הולך לשופרות של נדבה.

שוות בלשונן כמעט מילה במילה. לפני שהושלמה "וכן גר" נמנו מלח ועצים (בהלכה הבאה) לשני דברים ("עיונים בספרות התלמוד", עמוד 140).

☆☆☆

תלמוד

כאן התחלת מקבילה בירושלמי עירובין ו,ח ושקלים ב,ה ו-א,א.

מספרים: **אמר רבי יסא** (רבי אסי, אמורא ארץ ישראל בדור השלישי): **עד דאנא תמן** – עד שאני שם (בזמן שהייתי בבבל), **שמעית קל רב יהודה** (מגדולי אמוראי בכל בדור השני) **שאל שמואל** (צריך לומר כמו ב"שרידי הירושלמי" ובמקבילות: 'לשמואל') (מגדולי אמוראי בכל בדור הראשון): – שמעתי את קול רב יהודה שואל את שמואל: **הפריש שקלו ומת** (המילה 'ומת' נוספה במסירה שלפנינו בין השיטין על ידי מגיה, וכן הוא בכל הנוסחאות והמקבילות) – קודם שמסרו לגזבר, מה עושים בשקל שהפריש? האם נאמר, שמאחר שהפריש זכה בו ההקדש וייפול ללשכה, או שמא דבר זה אמור כשהתערבב שקלו ואי אפשר לעמוד עליו, אבל כאן – לא, שהרי הוא בעין (תלמיד רשב"ש). – **אמר ליה**: – אמר לו (שמואל לרב יהודה): **יפלו לנדבה** – השקל הולך לשופרות של נדבה, ולא ללשכה.

עד כאן המקבילה בירושלמי עירובין ושקלים. נראה ששני הקטעים האלה הם העברה מהירושלמי לעיל ב,ה. הקטע "אמר רבי יסא..." הועתק לכאן מהירושלמי שם אגב הקטע שאחריו "מותר עשירית האיפה שלו..." שהועתק לכאן משם משום שאמרו להלן "אפילו מעות (של מותר עשירית האיפה של כוהן גדול) ילכו לים המלח".

☆☆☆

כיוון ששנינו במשנה תנאי בית דין בעניין מנחתו של כוהן גדול שמת, מדברים כאן בעניין מנחת כוהן גדול. במשנה מנחות ד,ה שנינו: חביתי כוהן גדול (מנחת חביתם שהיה הכוהן הגדול מביא בכל יום, מחציתה בבוקר ומחציתה בערב) לא היו באות חציים (לא היה מביא בשני חצאים, חצי עישרון בבוקר וחצי עישרון בערב), אלא מביא עישרון (עשירית האיפה סולת) שלם וחוצהו (מחלק את העישרון לחצאים, ולש מכל חצי עישרון שש חלות מצות, שהן שתיים עשרה חלות לכל העישרון), ומקריב מחצה בבוקר ומחצה בין הערביים.

מביאים מחלוקת: **עשירית האיפה של כהן גדול** – שהוא מביא עשירית האיפה סולת שלימה וחוצה אותה ומקריב מחצית בבוקר ומחצית בערב, – **רבי יוחנן אמר** (שלוש מילים אלו נוספו במסירה שלפנינו על הגיליון על ידי מגיה, וכן הוא בכל הנוסחאות): **חוצה אותה ואחר כך מקדשה** – צריך לחלק את עשירית האיפה לשני חצאים בשני כלים של חול, ואחר כך לתת כל אחד משני החצאים בכלי שרת ולקדשם קדושת הגוף. **רבי שמעון בן לקיש** (מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור השני) **אמר**: **מקדשה ואחר כך חוצה אותה** – צריך לתת את עשירית האיפה בכלי שרת כשהיא שלימה ולקדשה קדושת הגוף, ואחר כך לחלק אותה לשני חצאים.

ומקשים (על רבי יוחנן ממקור תנאי): **מתניתא פליגא** –

ומביאים מחלוקת: **מותר עשירית האיפה שלו** – של כוהן, שהוא חייב להקריב עשירית האיפה סולת ביום שמתחנך לעבודה בבית המקדש או כשנתמנה לכוהן גדול ומתחיל בעבודה (מנחת חינוך), או של כוהן גדול, שהוא חייב להקריב בכל יום עשירית האיפה סולת (מנחת כוהן משיח, הנקראת גם מנחת חביתם), ואם נותרו לו מעות לאחר שקנה אותה מהן, – **רבי יוחנן אמר** (גדול אמוראי ארץ ישראל בדור השני): **יוליכם לים המלח** – כלומר, הוא צריך לזרוק את המעות שנותרו למקום שאי אפשר להוציאן משם, כדי שלא יבואו בהן לידי תקלה. **רבי אלעזר** (בן פדת, אמורא בדור השני)